

В.А. КРАСНОМОВЕЦЬ**МЕХАНІЗМ ІНТЕГРАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ У НАЦІОНАЛЬНУ СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМ РОЗВИТКОМ**

У науковій статті здійснено теоретико-методологічне обґрунтування необхідності та механізму інтеграції міжнародних правових стандартів у національну систему управління туристичним розвитком. Визначено, що в умовах глобалізації туристична галузь потребує уніфікації правового регулювання, гармонізації нормативно-правових актів та формування ефективної системи управління, яка відповідала б міжнародним вимогам і сприяла конкурентоспроможності національного туристичного продукту. Проведено аналіз сучасних міжнародних стандартів у сфері туризму, зокрема норм Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), директив Європейського Союзу, рекомендацій ООН та інших міжнародних інституцій. Обґрунтовано, що їх імплементація у національне законодавство сприятиме підвищенню ефективності управлінських процесів, покращенню інвестиційного клімату, розвитку туристичної інфраструктури та формуванню позитивного міжнародного іміджу держави.

У рамках дослідження запропоновано поетапний механізм інтеграції міжнародних правових стандартів у систему управління туристичним розвитком, який включає: аналіз відповідності національного законодавства міжнародним вимогам; розробку адаптаційних заходів і правових інструментів; створення міжвідомчих координаційних структур; впровадження системи моніторингу та контролю за реалізацією міжнародних норм; оцінку ефективності правової інтеграції у сфері туризму. Розроблений механізм ґрунтується на принципах системності, правової адаптивності, відкритості, партнерства та сталого розвитку.

Запропонована модель правової інтеграції дозволяє забезпечити комплексний підхід до управління туристичною сферою, сприяє підвищенню якості державного регулювання та управлінських рішень, а також створює передумови для гармонійного розвитку туризму як стратегічного напрямку економічної політики держави. Отримані результати можуть бути використані у практичній діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, туристичних організацій та науково-дослідних установ.

Ключові слова: міжнародні стандарти; інтеграція; правове регулювання; туризм; управління; розвиток; законодавство; гармонізація; механізм; система; глобалізація; політика; сталий розвиток; імідж держави.

V.A. KRASNOMOVETS**MECHANISM OF INTEGRATION OF INTERNATIONAL LEGAL STANDARDS INTO THE NATIONAL SYSTEM OF TOURISM DEVELOPMENT MANAGEMENT**

The scientific article provides a theoretical and methodological justification for the necessity and mechanism of integrating international legal standards into the national system of tourism development management. It is determined that under globalization, the tourism industry requires unification of legal regulation, harmonization of normative and legal acts, and the formation of an effective management system that complies with international requirements and enhances the competitiveness of the national tourism product. The article analyzes modern international standards in the field of tourism, including the norms of the World Tourism Organization (UNWTO), the directives of the European Union, the recommendations of the United Nations, and other international institutions. It is substantiated that the implementation of these standards into national legislation will contribute to improving the efficiency of management processes, enhancing the investment climate, developing tourism infrastructure, and forming a positive international image of the state.

Within the framework of the study, a step-by-step mechanism for integrating international legal standards into the tourism development management system is proposed. It includes: an analysis of the compliance of national legislation with international requirements; the development of adaptation measures and legal instruments; the creation of interdepartmental coordination structures; the introduction of a monitoring and control system for the implementation of international norms; and an assessment of the effectiveness of legal integration in the field of tourism. The proposed mechanism is based on the principles of system approach, legal adaptability, openness, partnership, and sustainable development.

The developed model of legal integration ensures a comprehensive approach to managing the tourism sector, promotes an increase in the quality of public regulation and managerial decisions, and creates preconditions for the harmonious development of tourism as a strategic direction of the state's economic policy. The obtained results can be used in the practical activities of public authorities, local self-government bodies, tourism organizations, and research institutions.

Keywords: international standards; integration; legal regulation; tourism; management; development; legislation; harmonization; mechanism; system; globalization; policy; sustainable development; state image.

Постановка проблеми. Становлення та розвиток національної туристичної галузі в сучасних умовах глобалізації світової економіки вимагає від України системного та цілеспрямованого впровадження міжнародних правових стандартів у систему державного управління туризмом. Туризм нині розглядається не лише як сфера послуг, а як мультиплікативний сектор економіки, що інтегрує інтереси транспорту, культури, екології, освіти, безпеки та інноваційних технологій. Саме тому адаптація правового поля до міжнародних норм є передумовою ефективної інтеграції України у глобальний туристичний простір.

Необхідність гармонізації українського законодавства із вимогами провідних міжнародних організацій — Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), Організації економічного співробітництва

та розвитку (OECD), Міжнародної організації зі стандартизації (ISO) та Європейського Союзу (ЄС) — зумовлена кількома ключовими чинниками. По-перше, це підвищення якості туристичних послуг шляхом запровадження єдиних стандартів безпеки, сертифікації та відповідальності бізнесу (ISO 18513:2021, ISO 21101:2014 тощо). По-друге, це створення сприятливих умов для інвестування в туристичну інфраструктуру через правову визначеність і передбачуваність регуляторного середовища. По-третє, це посилення конкурентоспроможності України як туристичної дестинації на європейському та глобальному ринках завдяки впровадженню міжнародних практик сталого управління та ESG-принципів.

Важливу роль у цьому процесі відіграє адаптація національного законодавства до *acquis communautaire*

Європейського Союзу, зокрема до положень Директиви (ЄС) 2015/2302 про пакетні туристичні послуги, Регламенту (ЄС) №692/2011 про європейську статистику туризму, а також імплементація рекомендацій Європейської Комісії з питань зеленої трансформації туризму (2022). Реалізація цих положень сприятиме підвищенню стандартів обслуговування, безпеки туристів та екологічної відповідальності підприємств гостинності.

З іншого боку, співпраця з UNWTO відкриває можливості для участі України в міжнародних ініціативах, спрямованих на реалізацію Цілей сталого розвитку (SDGs), розбудову інклюзивних туристичних екосистем і підтримку інноваційних форм туризму — таких як екотуризм, еногастрономічний, медичний та освітній туризм. OECD, у свою чергу, формує методологічну базу для аналізу конкурентоспроможності туризму, оцінки ефективності державного управління та розроблення індикаторів сталого розвитку галузі, які Україна може використовувати для моніторингу власних досягнень.

Від ефективності управлінських рішень у сфері туризму сьогодні залежить не лише економічна стабільність і динаміка зростання галузі, але й імідж держави як безпечної, екологічно свідомої та привабливої туристичної дестинації. Успішне впровадження міжнародних правових стандартів дозволить Україні посилити довіру іноземних партнерів, підвищити якість державного регулювання, розширити участь у глобальних програмах технічної допомоги та інвестицій, а також сприятиме формуванню позитивного бренду країни у світовому туристичному просторі.

Мета роботи. Метою роботи є визначення теоретико-методичних засад і розробка удосконаленого механізму інтеграції міжнародних правових стандартів у національну систему управління туристичним розвитком України з метою гармонізації правового поля, підвищення ефективності управління та забезпечення сталого розвитку туристичної сфери.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження питань правового регулювання туризму та міжнародної інтеграції у цій сфері здійснювалися багатьма зарубіжними та вітчизняними науковцями, що свідчить про міждисциплінарний характер проблематики.

Серед іноземних дослідників варто відзначити роботи Д. Едвардса [1], який зосередив увагу на механізмах формування нормативно-правових рамок сталого туризму в умовах глобалізації. У своїх працях він підкреслює роль міжнародних угод (зокрема, Ріо-де-Жанейрської декларації 1992 р. та Кіотського протоколу) у формуванні загальносвітових принципів екологічно відповідального туризму. С. Сміт [2] досліджує правові аспекти управління туристичними дестинаціями, зокрема проблеми узгодження інтересів держави, бізнесу та місцевих громад, що є основою для розвитку концепції «responsible governance in tourism». Важливе значення мають також колективні праці експертів Всесвітньої

туристичної організації (UNWTO) [3], у яких узагальнено підходи до гармонізації міжнародних і національних норм, визначено правові орієнтири для сталого розвитку туризму, зокрема у «Global Code of Ethics for Tourism» (1999) та «Tourism Law and Policy Reports» (2020–2023). Ці документи стали базою для формування концепцій туристичного права у державах-членах ООН.

Серед українських учених значний внесок у розвиток теорії та практики державного регулювання туризму зробили Бойко М. [13], Мельник Л. [14] та Іванова О. [15]. Бойко М. у своїх працях досліджує еволюцію національної системи правового регулювання туристичної діяльності, наголошуючи на потребі удосконалення законодавчої бази з урахуванням директив ЄС, зокрема у частині захисту прав споживачів туристичних послуг [13]. Мельник Л. приділяє увагу інституційному аспекту інтеграції України у світовий туристичний простір, аналізуючи роль міжурядових угод, міжнародних програм технічної допомоги та співпраці з UNWTO. Вона обґрунтовує необхідність створення ефективного механізму адаптації українського законодавства до *acquis communautaire* у сфері туризму [14]. Іванова О. досліджує правові інструменти регулювання туристичної діяльності на регіональному рівні, підкреслюючи потребу у правовій децентралізації та розробці локальних нормативних актів, які б враховували європейські стандарти у сфері якості послуг, безпеки туристів та сталого використання ресурсів [15].

Водночас, попри наявність окремих напрацювань, комплексного науково обґрунтованого підходу до формування механізму інтеграції міжнародних правових стандартів у національну систему управління туристичним розвитком поки що не розроблено. Це створює наукову нішу для подальших досліджень, спрямованих на розробку концептуальної моделі правового забезпечення сталого туризму в Україні, здатної забезпечити синергію державного регулювання, бізнес-ініціатив та міжнародних норм.

Викладення основного матеріалу дослідження. Сучасна система правового регулювання туристичної діяльності в Україні характеризується фрагментарністю, декларативністю та недостатнім рівнем адаптації до міжнародних вимог і стандартів сталого розвитку. Незважаючи на певний прогрес у гармонізації національного законодавства із європейськими нормами, зокрема після ухвалення Закону України «Про туризм» (в редакції із змінами 2020–2023 рр.) та приєднання України до низки міжнародних документів у сфері туризму, відсутній цілісний правовий механізм інтеграції міжнародних стандартів у національну політику сталого туризму.

Це проявляється у недостатній узгодженості між законодавчими, нормативно-правовими та інституційними компонентами управління галуззю. Наприклад, норми, що регулюють питання безпеки туристів, екологічної сертифікації підприємств гостинності чи захисту культурної спадщини, залишаються розпорошеними між різними законодавчими актами — від Закону України «Про

охорону навколишнього природного середовища» до «Про охорону культурної спадщини» — без належної системної координації.

Відсутність уніфікованої системи правових інструментів ускладнює реалізацію державної стратегії розвитку туризму, особливо в частині інтеграції цілей сталого розвитку (SDGs) у національну туристичну політику. Більшість наявних законодавчих ініціатив мають точковий характер — вони спрямовані на врегулювання окремих аспектів, таких як ліцензування туроператорів чи стандартизація готельних послуг, однак не охоплюють питання соціальної відповідальності, екологічної безпеки чи цифрової трансформації туристичних процесів.

У результаті формується розрив між стратегічними орієнтирами світового туризму, визначеними міжнародними документами — такими як «Global Code of Ethics for Tourism» (UNWTO, 1999), «European Tourism Manifesto» (2021) чи «Agenda 2030 for Sustainable Development» (ООН, 2015) — та практикою національного регулювання, що залишається переважно адміністративно-бюрократичною і недостатньо інноваційною.

Ця невідповідність міжнародних принципів і національних практик негативно впливає на ефективність державного управління у туристичній сфері, створює правові колізії між органами виконавчої влади, обмежує інвестиційну привабливість галузі, стримує розвиток публічно-приватного партнерства та знижує конкурентоспроможність України на міжнародному туристичному ринку.

Подолання вказаних проблем вимагає переходу до інтегрованої моделі правового регулювання, що базувалася б на принципах багаторівневого управління (multi-level governance), включала механізми гармонізації з правом ЄС, підвищення ролі місцевих громад у плануванні туризму та впровадження системи моніторингу виконання міжнародних зобов'язань у сфері сталого розвитку.

Інтеграція міжнародних правових стандартів у національну систему управління туристичним розвитком має розглядатися як довготривалий інституційний процес, що охоплює глибинні трансформації не лише у сфері законодавства, а й у структурі державного управління, міжвідомчій взаємодії та практиках публічної політики. Йдеться не про формальне відтворення норм міжнародних актів, а про вбудовування у національну управлінську систему принципів сталості, прозорості та підзвітності, які є базовими для сучасного підходу до розвитку туризму. Такий процес вимагає синхронізації стратегічних документів, реформування процедур оцінки ефективності туристичної політики, створення інструментів міжгалузевої координації (економіка – екологія – культура – транспорт – освіта) і поступового переходу до моделі «policy learning», коли держава не лише імплементує міжнародні норми, а й постійно вдосконалює їх на основі емпіричних результатів.

Концептуальною рамкою інтеграції виступає парадигма сталого розвитку, закріплена у Програмі ООН «Agenda 2030» і конкретизована через Цілі сталого розвитку (SDG 8, 11, 12). Вони вимагають одночасного досягнення трьох цілей: економічної ефективності, соціальної інклюзивності та екологічної збалансованості туристичної діяльності. Туризм у цьому контексті розглядається як інструмент досягнення суспільного добробуту, а не лише як галузь послуг чи форма підприємництва. Його управління має спиратися на принципи good governance — відкритість, підзвітність, участь, законність, ефективність та узгодженість. У межах цих принципів держава переходить від адміністративного контролю до партнерської моделі управління, де залучені всі стейкхолдери: центральні органи влади, місцеве самоврядування, бізнес, громадські організації та наукові установи.

Інтеграція міжнародних норм, отже, повинна не лише змінювати тексти законів, а й перебудовувати управлінську логіку: від етапу стратегічного планування до оцінки результатів і суспільного моніторингу. Нові підходи мають передбачати перехід до програмно-цільового бюджетування, застосування індикаторів сталого розвитку у державних звітах, створення системи оцінки впливу політик (SIA – *Sustainability Impact Assessment*) та інституційну незалежність контролю якості у сфері туризму.

На глобальному рівні методологічною опорою для гармонізації правового поля слугує *Global Code of Ethics for Tourism* (UNWTO), який визначає етичні принципи взаємовідносин між туристами, бізнесом і державами, встановлює стандарти відповідальності, захисту культурної спадщини та обмеження антропогенного впливу. Документ *Tourism for Sustainable Development Goals* (UNWTO, 2017) перекладає ці етичні засади у практичну площину політик і управлінських інструментів, пропонуючи показники впливу туризму на зайнятість, екологічну безпеку та місцеві громади. Він підкреслює, що туризм має виступати механізмом соціального балансу, забезпечуючи «гідну працю», розвиток інклюзивних територій та збереження природних ресурсів.

Технічний вимір інтеграції забезпечується системою міжнародних стандартів ISO, які формують операційну основу для впровадження принципів сталості. Стандарт ISO 14001 інституціоналізує екологічне управління через цикл постійного вдосконалення (PDCA), що особливо важливо для готельного і рекреаційного бізнесу. ISO 26000 встановлює рамки соціальної відповідальності, регламентуючи трудові практики, права людини, антикорупційні засади та взаємодію з громадами. ISO 21101 конкретизує вимоги до систем управління безпекою у сфері активного й пригодницького туризму, включно з ризик-менеджментом і навчанням персоналу. Комплексне застосування цих стандартів дає змогу уніфікувати управлінські процеси, підвищити довіру споживачів і забезпечити

міжнародну сумісність українських підприємств індустрії гостинності.

Особливого значення набуває ESG-підхід (Environmental, Social, Governance), який трансформує екологічні, соціальні та управлінські показники у мову фінансової звітності, відкриваючи туристичним підприємствам доступ до «зелених» кредитів, фондів сталого інвестування та публічних рейтингів відповідальності. Запровадження ESG-показників у звітність готелів, туроператорів і дестинацій дозволить оцінювати ризики, стійкість і внесок галузі у реалізацію національних цілей сталого розвитку.

Українське правове поле наразі перебуває на етапі фрагментарної адаптації. Базові закони – «Про туризм», «Про курорти», «Про охорону навколишнього природного середовища» – формують необхідний нормативний каркас, однак не забезпечують повного набору механізмів імплементації міжнародних стандартів. Зокрема, відсутні процедури ESG-звітності для операторів ринку, інструменти оцінки кумулятивного впливу туризму на довкілля, стандарти сталого планування дестинацій і вимоги до систем управління якістю та безпекою у сфері гостинності [16]. Стратегія розвитку туризму та курортів до 2030 року визначила вектор на європейську інтеграцію, державно-приватне

партнерство й цифровізацію, а також відкрила шлях до поширення еко-сертифікацій (Green Key, Blue Flag). Водночас її реалізаційний контур потребує деталізації через підзаконні акти, технічні регламенти та механізми міжвідомчої координації [17]. Ключовим викликом залишається відсутність ефективного інструменту, який би поєднав декларативні цілі з практичною реалізацією міжнародних принципів у національній управлінській системі (рис. 1).

Запропонований механізм інтеграції міжнародних стандартів у систему управління туризмом України поєднує чотири взаємопов'язані компоненти: фінансово-економічні інструменти, освітньо-комунікаційні заходи, цифрово-аналітичну інфраструктуру та систему моніторингу і стандартизації. Центральну роль у цьому процесі відіграє координація дій державних інституцій, бізнесу, освітніх закладів і громадських організацій. Реалізація механізму відбувається на трьох рівнях – підприємств, територій і державної політики, що забезпечує цілісність і сталість управління туристичною сферою. Узагальнену логіку функціонування процесу інтеграції міжнародних стандартів у систему управління туризмом відображено на рис. 2.

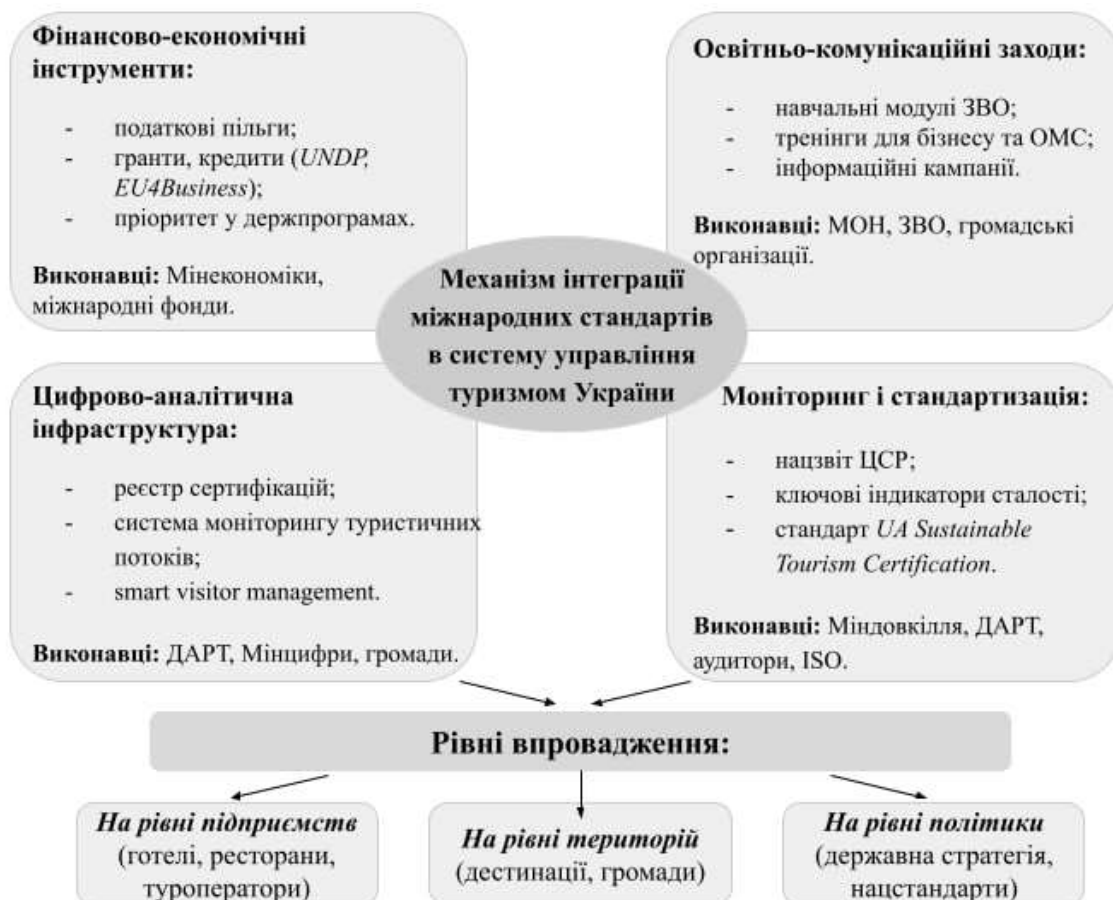

Рис. 1 – Механізм інтеграції міжнародних в систему управління туризмом України

*складено автором особисто

Рис. 2 – Етапи інтеграції міжнародних стандартів в систему управління туризмом України

*складено автором особисто

Фінансово-економічний контур механізму базується на принципі стимулювання сталих трансформацій через економічну вигоду. Податкові пільги, прискорена амортизація для підприємств, що впроваджують системи екологічного менеджменту ISO 14001, та проходження незалежного ESG-аудиту створюють матеріальну мотивацію до дотримання міжнародних стандартів. Грантові та кредитні інструменти від програм UNDP, EU4Business, Horizon Europe і EIB Green Tourism Facility можуть забезпечити фінансову базу для модернізації готельної інфраструктури, енергоефективності й сертифікації за стандартами Green Key, ISO 21401, Blue Flag. Додатковим елементом стане пріоритетний доступ до державних і муніципальних програм підтримки для бенефіціарів, які підтвердили сталість діяльності еко-сертифікатом, що сприятиме розвитку добросовісної конкуренції та легалізації бізнесу.

Освітньо-комунікаційний контур механізму спрямований на підготовку фахівців нового покоління та формування культури відповідального туризму. Включення модулів зі сталого туризму до освітніх програм закладів вищої освіти, проведення тренінгів для муніципальних менеджерів, туроператорів і власників малого бізнесу в індустрії гостинності забезпечують поширення практичних знань і стандартів UNWTO Academy. Національна інформаційна кампанія «Відповідальний турист — відповідальний бізнес» покликана формувати громадську свідомість щодо екологічної поведінки, етичного споживання й підтримки місцевих громад, що підвищить суспільну довіру до туристичного сектору.

Цифрово-аналітичний контур механізму передбачає створення єдиної інфраструктури даних, яка забезпечить прозорість і точність управлінських рішень. Єдиний державний реєстр сертифікацій і відповідності, інтегрована система статистики туристичних потоків, аналітична панель для

відстеження показників сталого розвитку дестинацій та інструменти «розумного управління» навантаженням (smart visitor management) у містах і громадах дадуть змогу переходити від декларативного планування до управління на основі даних.

Моніторингово-оціночний контур механізму формує основу для постійного вдосконалення політик і підзвітності. Щорічний Національний звіт про реалізацію Цілей сталого розвитку в туризмі має містити набір ключових індикаторів — частку сертифікованих об'єктів (GRI/ISO/Green Key), інтенсивність викидів на одного відвідувача, рівень зайнятості жінок і молоді, індекс задоволеності мешканців дестинацій, відсоток підприємств із впровадженими системами екологічного управління (EMS), частку місцевих закупівель у сфері гостинності. Відкритий доступ до таких даних створить механізм громадського контролю, підвищить прозорість управління і запровадить конкурентну динаміку дестинацій за якістю сталого розвитку.

Практична апробація механізму передбачає реалізацію пілотних проєктів на трьох рівнях. На рівні підприємств — впровадження Green Key у мережах готелів Києва, Львова, Одеси та Карпат із системами енергозбереження, сортування відходів і «зелених» закупівель. На рівні територій — створення «зелених дестинацій» на базі національних парків «Синевир» та «Шацькі озера» із квотами відвідуваності, цифровою навігацією екомаршрутів і розподілом плати за вхід на природоохоронні заходи. На рівні державної політики — інтеграцію принципів сталого туризму до Стратегії післявоєнного відновлення України, розвиток місцевих ремесел, зеленої мобільності, інклюзивної інфраструктури та реставрації культурної спадщини. Важливою складовою стане розробка національного стандарту UA Sustainable Tourism Certification, гармонізованого з вимогами

ISO 21101 та методологіями GRI, що запровадить прозорі критерії сталості, незалежний аудит і відкритий реєстр сертифікатів для підприємств і DESTINACIЙ.

Окрему увагу слід приділити управлінню ризиками і стійкості у воєнний і післявоєнний період. Механізм інтеграції має включати протоколи безпеки туристів, плани безперервності діяльності (BCP) для підприємств гостинності, сценарне планування сезонних і форс-мажорних коливань попиту, а також механізми страхування подій і відповідальності. Компонент кліматичної адаптації передбачає врахування метеорологічних ризиків, пожежної небезпеки в лісових масивах, деградації водних ресурсів, що повинно відображатися у просторовому плануванні DESTINACIЙ та інвестиційних оцінках.

Сукупно описаний підхід переводить міжнародні норми з рівня декларацій на рівень операційних рішень. Його реалізація має створити нову «екосистему» державного управління туризмом, де правові інструменти (оновлені закони, стандарти, регламенти), інституції (координаційні органи, освітні та експертні мережі), фінансування (пільги, гранти, «зелені» інвестиції), дані (національні реєстри, відкриті показники, цифрова аналітика) та культура управління (good governance, участь стейкхолдерів, прозорість) працюють синхронно. Очікуваним результатом стане підвищення продуктивності та інклюзивності туристичної галузі, зниження екологічного сліду, зростання довіри інвесторів і громад, а також посилення міжнародного іміджу України як відповідальної та сучасної туристичної DESTINACIЙ, що діє у повній відповідності до найкращих світових практик [3–6; 11; 16–20].

Висновки. Проведене дослідження дозволило здійснити теоретико-методологічне обґрунтування та розробку удосконаленого механізму інтеграції міжнародних правових стандартів у національну систему управління туристичним розвитком України. Запропонований механізм розглядається як поетапний процес, який охоплює аналітичний, адаптаційний, координаційний, моніторинговий та оцінювальний етапи, що забезпечують системність, узгодженість і результативність правової інтеграції. У межах дослідження сформовано цілісну модель управління туристичною сферою, яка поєднує нормативно-правові, інституційні, економічні, освітньо-комунікаційні та аналітичні блоки, спрямовані на ефективне впровадження міжнародних стандартів UNWTO, OECD, ISO та директив ЄС у національну практику.

Вибір саме такого комплексного механізму (як наслідок – його адаптація до умов України, розробка змістовно-методичного наповнення та визначення етапів реалізації) обґрунтовується широкими можливостями застосування на практиці: від державного стратегічного планування до управління конкретними туристичними DESTINACIЙ. Перевагами запропонованої моделі є її універсальність, гнучкість у застосуванні,

відповідність принципам сталого розвитку та good governance, а також здатність забезпечити ефективну координацію дій між державними, приватними й громадськими структурами у сфері туризму [12].

Реалізація розробленого механізму сприятиме формуванню конкурентоспроможного, екологічно збалансованого та безпечного туристичного сектору, який відповідатиме міжнародним вимогам, забезпечить підвищення інвестиційної привабливості, розвиток «зелених» ініціатив і зміцнення позитивного іміджу України як туристичної держави.

Подальші наукові дослідження доцільно спрямувати на практичну апробацію запропонованого механізму, розробку методики оцінювання ефективності його впровадження у регіональних системах управління, а також створення індексу інтеграції міжнародних стандартів у туризмі, який дозволить кількісно вимірювати рівень адаптації національної політики до глобальних вимог сталого розвитку та оцінювати прогрес України у міжнародних рейтингах туристичної конкурентоспроможності.

Список літератури

1. United Nations. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. New York: UN, 2015.
2. Hall C.M., Jenkins J. Tourism and Public Policy: Good Governance in Tourism. London: Routledge, 2017.
3. World Tourism Organization (UNWTO). Global Code of Ethics for Tourism. Madrid: UNWTO, 2001.
4. UNWTO. Tourism for Sustainable Development Goals – Journey to 2030. Madrid: World Tourism Organization, 2017.
5. ISO. ISO 14001, ISO 26000, ISO 21101 – Environmental and Social Responsibility Standards. Geneva: ISO Publications, 2022.
6. UNDP. ESG Principles for Sustainable Tourism Investment. New York, 2021.
7. OECD. OECD Tourism Trends and Policies 2023. Paris: OECD Publishing, 2023.
8. European Commission. Sustainable Destinations Framework under the EU Green Deal. Brussels, 2022.
9. GRI. Global Reporting Initiative Standards: Tourism Sector Supplement. Amsterdam, 2020.
10. OECD. Financing Sustainable Tourism through PPPs. Paris, 2021.
11. Edwards D. Tourism Policy and Governance: Institutional Frameworks and Best Practices. London: Routledge, 2015.
12. Smith S. Tourism Analysis: A Handbook of Research and Practice. New York: Springer, 2018.
13. Бойко М. Державне регулювання розвитку туризму в Україні: теорія та практика. Київ: КНЕУ, 2019.
14. Мельник Л. Правові аспекти сталого розвитку туризму в Україні: інтеграція міжнародних стандартів. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2021.
15. Іванова О. Європейський досвід правового регулювання туристичної діяльності та його імплементація в Україні. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2020.
16. Верховна Рада України. Закон України «Про туризм». Київ, 1995.
17. Міністерство економіки України. Стратегія розвитку туризму та курортів до 2030 року. Київ, 2023.
18. Міністерство захисту довкілля України. Національний звіт про реалізацію ЦСР у сфері туризму. Київ, 2022.
19. Кабінет Міністрів України. Стратегія післявоєнного економічного відновлення України. Київ, 2023.
20. ISO Ukraine Office. Proposal for UA Sustainable Tourism Certification Standard. Київ, 2024.

References (transliterated)

1. United Nations. Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development. New York: UN, 2015.

2. Hall, C. M., & Jenkins, J. *Tourism and Public Policy: Good Governance in Tourism*. London: Routledge, 2017.
3. World Tourism Organization (UNWTO). *Global Code of Ethics for Tourism*. Madrid: UNWTO, 2001.
4. UNWTO. *Tourism for Sustainable Development Goals – Journey to 2030*. Madrid: World Tourism Organization, 2017.
5. ISO. ISO 14001, ISO 26000, ISO 21101 – Environmental and Social Responsibility Standards. Geneva: ISO Publications, 2022.
6. UNDP. *ESG Principles for Sustainable Tourism Investment*. New York, 2021.
7. OECD. *OECD Tourism Trends and Policies 2023*. Paris: OECD Publishing, 2023.
8. European Commission. *Sustainable Destinations Framework under the EU Green Deal*. Brussels, 2022.
9. GRI. *Global Reporting Initiative Standards: Tourism Sector Supplement*. Amsterdam, 2020.
10. OECD. *Financing Sustainable Tourism through PPPs*. Paris, 2021.
11. Edwards, D. *Tourism Policy and Governance: Institutional Frameworks and Best Practices*. London: Routledge, 2015.
12. Smith S. *Tourism Analysis: A Handbook of Research and Practice*. New York: Springer, 2018.
13. Boiko M. *State Regulation of Tourism Development in Ukraine: Theory and Practice*. Kyiv: KNEU, 2019.
14. Melnyk L. *Legal Aspects of Sustainable Tourism Development in Ukraine: Integration of International Standards*. Kharkiv: V. N. Karazin Kharkiv National University, 2021.
15. Ivanova O. *European Experience of Legal Regulation of Tourism Activity and Its Implementation in Ukraine*. Odesa: I. I. Mechnikov Odesa National University, 2020.
16. Verkhovna Rada of Ukraine. *Law of Ukraine “On Tourism”*. Kyiv, 1995.
17. Ministry of Economy of Ukraine. *Tourism and Resorts Development Strategy up to 2030*. Kyiv, 2023.
18. Ministry of Environmental Protection of Ukraine. *National Report on the Implementation of the SDGs in Tourism*. Kyiv, 2022.
19. Cabinet of Ministers of Ukraine. *Post-war Economic Recovery Strategy of Ukraine*. Kyiv, 2023.
20. ISO Ukraine Office. *Proposal for the UA Sustainable Tourism Certification Standard*. Kyiv, 2024.

Надійшло (received) 15.10.2024

Відомості про авторів / About the Authors

Красн'омовець Вікторія Анатоліївна (Krasnomovets Viktoriia) – кандидат економічних наук, доцент, Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанної справи, м. Черкаси, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5806-8348>; тел.: (093) 100-43-99, e-mail: krasnomovets_v_a@ukr.net